

# Nikol Paşinyan Ermənistanı oyuncağa çevirib

## Baş nazirin verdiyi heç bir vəd reallaşmır, məğlub ölkə yeni xaosa sürüklənir

**Ermənistanda postmüharibə dönəmində gözlənilirdi ki, ölkədə normal həyat tərzini başlayacaq və rəhbərlik daxili, xarici siyasəti beynəlxalq səviyyədə qəbul edilmiş qaydalar çərçivəsində yürüdəcək. Lakin məhz Paşinyan iqtidarının yarıtmaz siyasəti, sülh müqaviləsinin imzalanmasının yubadılması səbəbindən təcrid vəziyyətinə düşmüş Ermənistan inkişafdan geri qalır. Ölkədə əhalinin sayının ildən-ilə azalması elə həddə çatıb ki, daha nə vaxtsa artacağı da şübhə altındadır.**

"Parçala və hökm sür" prinsipi-pindən Paşinyan həm əvvəllər, həm də indi geniş istifadə edir, onun müstəqil insanları, öz fikri olanları məhv etmək, zərərsizləşdirmək istəyi artır. Bununla belə Paşinyan bəzi yeni üsullar da tətbiq edir. Ermənistanın "4rd.am" nəşri yazıb ki, deyilənə görə, baş nazir "x" partiyasının üzvünü yanına çağıraraq "y"-nin onun haqqında pis sözlər dediyini bildirir. Nəticədə "x" və "y" əbədi düşmən olub, he-sablaşmağa, bir-birinə inamsızlıq göstərməyə, bir-birinin ayağının

altını qazmağa başlayırlar. Bəzən ehtiraslar o qədər qızışır ki, eyni komandadakı insanlar bir-biri ilə salamaşırlar.

Qeyd edilir ki, Paşinyanın başqa metodları da var. O, xarici mərkəzin rəğbətini qazanan partiya yoldaşını həmin mərkəzə qarşı açıq bəyanatlar verməyə sövq edir ki, birdən-birə xarici aləmlə ayrılmağı oyunlara girməsin: "Sadə dillə desək, vaxtilə o, Levon Ter-Petrosyanı qarışıqlıq yaratmaqda ittiham edirdi və qəzetində "Böyük qarışıqlıq" başlıqlı silsilə yazılar dərc

etdirirdi. Bu taktikanın mənası isə o idi ki, komanda daxilində qruplar, ideoloqlar formalaşmır, ona qarşı koalisiyalar yaranmır, hakimiyyət hakim partiyanın daxilindən təhlükəyə məruz qalmır".

Göründüyü kimi, məğlub ölkənin ictimai-siyasi həyatında da vəziyyət gərgin olaraq qalmaqdadır. Digər tərəfdən görünən həm də budur ki, dünyanın qədər demokratiya və qanunçuluqdan dəm vuran Paşinyan vəzifəsini qoruyub saxlamaq üçün ən radikal addımlara gedir. Məhz belə vəziyyətdə problemlər içində boğulan Ermənistan əhalisi yeni hökumətə də etibar etmir. Bu, ölkənin əsas media orqanlarından sayılan "İravnuk" qəzetinin keçirdiyi sorğu zamanı məlum olub. Nəşrin hazırladığı reportaj əsasən, Ermənistanda əhalinin yalnız 6 faizi hökumətə inanır. Sorğuya əsasən, cəmiyyətdə xüsusilə müharibədəki məğlubiyyət fonunda

iqtidara etimadsızlıq mövcuddur. Bildirilir ki, dörd il öncə hərbi xunta rejiminə son qoyulsa da, fərqli heç nə baş verməyib. Köhnə problemlər olduğu kimi qalır. Bu səbəbdən də əhali çıxış yolunu xaricdə axtarır.

Erməni iqtisadçı Tatevox Xanbekyan yazır ki, Paşinyan baş nazir seçiləndə Ermənistanı investisiya cənnətinə çevirəcəyinə söz verirdi, amma tezliklə bunun heç bir əsası olmadığı üzə çıxdı. "Əksinə, hakimiyyət investisiya qoyulmaması üçün hər şeyi etdi və buna davam edir. Dörd ilin nəticələri də göz qabağındadır. Ermənistan iqtisadiyyatı xarici kapitalı cəlb etmir, onun marağını kəsb etmir. Birbaşa investisiyalar artmır. Əksinə, hakimiyyətin yüngül əli ilə kapital ölkəni tərk edir. Sonra iqtisadi sıçrayış və iqtisadi inqilab dövrü gəlməli idi. Lakin xaricdən investisiya qoyulmadığı üçün bankların verdikləri kreditlərin

iqtisadi inqilabın hərəkətverici qüvvəsinə çevirməli olduğu bildirildi. İqtisadiyyatı kreditlərlə, xüsusən də yüksək kreditlərlə inkişaf etdirməyin çətin olduğu yenilik deyil. Bu, tez bir zamanda özünü büruzə verdi. Düzdür, hökumət dəyişikliyindən sonra bankların kredit portfeli kifayət qədər yüksək sürətlə böyüməyə başladı, lakin sonra məlum oldu ki, hətta kredit kapitalı da iqtisadiyyatın real sektoruna girməyə hazır deyil".

Bildirilir ki, kredit portfelinin artımı əsasən istehlak-ipoteka kreditləri hesabına baş verir. Bunlar o qədər ağırlaşdı ki, bank sistemi üçün təhlükə yaratmağa başladılar. Sonra mərkəzi bank etiraz etməli oldu ki, əhaliyə verilən kredit yükü gəlirlərindən daha sürətli artaraq yükə çevrilib. Buna görə də məhdudiyətlər qoymağın vaxtı çatıb. Bir çoxları gəlirlərinə bu neçə min dramın əlavə olunmasını belə hiss et-

mirdilər. Bunun əvəzinə hakim elita bu şəraitdə özünü tam mükafatlarla əhatə edirdi. Bir gün Paşinyanın xalqdan gizli büdcə hesabına yüksək vəzifəli məmurlara mükafat payladığı, maaşlarını bir neçə yüz min drama qədər artırıqları bəlli olmasaydı, bu, açıqlanmayacaqdı.

Qeyd olunur ki, bu mükafatlandırma bir çoxlarının yaşamaq uğrunda ölüm-dirim savaşı apardığı bir vaxtda baş verir. Sonra böyük depressiya dövrü gəldi, daha yaxşı bir həyat ümidlərini hələ itirməmiş insanları sarsıdan epidemiya başladı. İqtisadiyyat böhran içindədir. Bu böhrandan çıxma perspektivləri hələ olduqca qeyri-müəyyəndir. Gələcək il iqtisadiyyatda artım olacağına heç bir ümid yoxdur. Dövlət büdcəsi qeyri-düzgün işləmə riski ilə üzləşir. Hökumət büdcə öhdəliklərini yerinə yetirmək üçün xaricdən əlavə pul borc almalı olur. Həmişə kre-

ditlərə qarşı olan Paşinyan üçün dövlət borcu yükünün onunla ağırlaşması artıq mümkün deyil.

Xalq inqilab edərək "xalqın baş nazirini" hakimiyyətə gətirdikdən sonra yaxşı yaşamaq əvəzinə acı realıqla üzləşməli oldu. Bu gün ölkədəki sosial vəziyyət hakimiyyət dəyişikliyindən əvvəlki vəziyyətdən daha gərgindir. Bir çox insan gündəlik çörək problemini həll etmək faktı ilə üzləşib. Minlərlə vətəndaş işini itirib və onların sayı artmaqda davam edir.

Göründüyü kimi, hazırda məğlub ölkədə iqtidar rəsmiləri yalnız populist çıxışlarla camaatın könlünü ələ almaq istəyirlər. Xalq isə bunları görür, etiraz edir. Bu fonda da Ermənistanda ictimai-siyasi vəziyyət sürətlə gərginləşir.

*Elçin CƏFƏROV,  
"Azərbaycan"*